

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 10C/66/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120208152
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Singerová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4120208152.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Zuzanou Singerovou v spore žalobcov: B. L., narodená X.X.XXXX, bytom I. XX, 2/ B. L., narodený X.X.XXXX, bytom I. XX, 3/ V. L., narodený X.X.XXXX, bytom I. XX, 4/ K. L., narodená XX.X.XXXX, bytom I. XX, 5/ W. L., narodený XX.X.XXXX, bytom I. XX, 6/ B. L., narodená X.X.XXXX, bytom W. XXX/XX, O. P., 7/ V. L., narodený X.X.XXXX, bytom L. XXX, 8/ N. L., narodený XX.X.XXXX, bytom I. XX, 9/ I. M., narodená XX.X.XXXX, bytom I. XX, XX/ F. M., narodený X.XX.XXXX, bytom I. XX, XX/ F. M., narodený XX.X.XXXX, bytom I. XX, zákonný zástupca K. L., narodená XX.X.XXXX, bytom I. XX, XX/ M. L., narodená XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, zákonný zástupca V. L., narodený X.X.XXXX, bytom L. XXX a XX/ L. L., narodený XX.X.XXXX, bytom L. XXX, zákonný zástupca V. L., narodený X.X.XXXX, bytom L. XXX, zastúpení advokátom: JUDr. Roman Foltín, so sídlom Školská 3, Nitra, IČO: 42119626, proti žalovanému: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 17, Bratislava, IČO: 31383408, zastúpený advokátskou kanceláriou: SEDLAČKO & PARTNERS s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36853186, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 12000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplataenia, žalobcovi 2/ sumu 1000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplataenia, žalobcovi 3/ sumu 1000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplataenia, žalobkyni 4/ sumu 4000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplataenia, žalobcovi 5/ sumu 1000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplataenia, žalobkyni 6/ sumu 7000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplataenia, žalobcovi 7/ sumu 6000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplataenia, žalobcovi 8/ sumu 5000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplataenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žaloba sa vo zvyšnej časti zamieťa.

III. Žalobcovia 1/ až 8/ majú proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

IV. Žalovaný nemá proti žalobcom 9/ až 13/ nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia 1/ až 13/ sa žalobou podanou 24.7.2020 domáhali ochrany svojej osobnosti s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy tak, že požadujú, aby súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 30000 eur, žalobcovi 2/ sumu 20000 eur, žalobcovi 3/ sumu 20000 eur, žalobkyni 4/ sumu 20000 eur, žalobcovi 5/ sumu 20000 eur, žalobkyni 6/ sumu 25000 eur, žalobcovi 7/ sumu 20000 eur, žalobcovi 8/ sumu 20000 eur, žalobkyni 9/ sumu 3000 eur, žalobcovi 10/ sumu 3000 eur, žalobcovi 11/ sumu 3000 eur, žalobkyni 12/ sumu 3000 eur a žalobcovi 13/ sumu 3000 eur. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaný bol poisťovateľom osobného motorového vozidla, ktoré viedol vodič G. N. tak, že dňa 13.3.2019 spôsobil

dopravnú nehodu, pri ktorej W. L., ktorý bol manželom žalobkyne 1/, otcom žalobcov 2/ až 7/ a starým otcom žalobcov 8/ až 13/ utrpel ťažké zranenia, ktorým 9.4.2019 podľahol, za čo bol vodič N. odsúdený a preto je žalovaný v konaní pasívne vecne legitimovaný. W. L. bol ako pacient 13.3.2019 prevážaný sanitným vozidlom z miesta svojho bydliska na štandardný lekársky zákrok do Zlatých Moraviec a ako pacient nemal žiadnu možnosť vzniknutú situáciu ovplyvniť a ani ju nijako nezapríčinil. Z uvedených dôvodov majú nárok na ochranu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v peniazoch. Žalobkyňa 1/ spôsobila smrť manžela obrovské psychické problémy, pretože boli spolu 40 rokov, mali veľmi dobrý vzťah, boli na seba aj s deťmi naviazaní, deťom pomáhali pri výchove ich detí a pravidelne sa navštevovali a vnuk - žalobca 8/ im bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti a starli sa o neho ako o vlastného syna. Pretrhnutie citových väzieb so zomrelým je nezvratné a vodič sa im ani neospravedlnil. Žalobcom 2/ až 5/ smrť otca spôsobila psychické problémy, pretože na neho boli veľmi naviazaní, bývali s ním v spoločnej domácnosti a žalobcovia 2/, 3/ a 5/ s ním aj pracovali alebo brigádovali, bol im vzorom, žalobkyňa 4/ pomáhal so starostlivosťou o jej deti N., I., F. a F. a ich výchovu, pretože bývali v spoločnej domácnosti. Žalobkyňa 6/ mala s otcom najintenzívnejší a najcitovejší vzťah, jeho smrť jej spôsobila obrovské psychické problémy, ktoré vyvrcholili tým, že pár dní po jeho pohrebe samovoľne potratila svoje dieťa, pravidelne sa navštevovali alebo boli v kontakte cez videohovor a dobré vzťahy mal aj s jej deťmi V. a N.. Žalobcu 7/ smrť otca veľmi zasiahla, pretože na neho bol veľmi naviazaný, rovnako ho pravidelne navštevoval, spolu pracovali a brigádovali, 3 mesiace pred nehodou mu s manželkou daroval krv a dobré vzťahy mal aj s jeho deťmi M. a L., ktoré ho mali radi. Žalobcu 8/ smrť starého otca veľmi zasiahla, pretože mu bol od 16 rokov zverený do náhradnej osobnej starostlivosti a bol na neho veľmi citovo naviazaný. Aj žalobcov 9/ až 11/ smrť starého otca veľmi zasiahla, pretože na neho boli veľmi citovo naviazaní, pretože s ním od narodenia žili v jednej domácnosti, vychovával ich a bol pre nich vzorom. Všetci žalobcovia ho v nemocnici pravidelne navštevovali a každý deň sa museli pozerieť aký je nevládny a zranený, pričom mu nemohli pomôcť a iba čakali na správy od lekárov. Poukázali na rozhodnutia súdov v obdobných veciach a to Krajského súdu v Trenčíne z 20.5.2015 sp. zn. 4Co/658/2014, Krajského súdu v Trnave z 1.7.2015 sp. zn. 24Co/368/2015 a z 21.5.2014 sp. zn. 11Co/116/2013 a Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30.7.2015 sp. zn. 12Co/465/2014 a vo vzťahu k nároku žalobcov 9/ až 13/ aj na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 11.5.2017 sp. zn. 9Co/267/2016. Uviedli, že zásah do ich osobnostných práv nemôže byť odstránený žiadnym morálnym ospravedlnením. Žalobou si uplatnili aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania odo dňa podania žaloby kde poukázali na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II ÚS 2149/17, ktorý tento nárok odôvodňuje. Navrhli vypočítať žalobcu 1/, 6/ a 7/ a svedkov K. N. a E. Královú a pripojili správu o povesti z obce, znalecký posudok, fotografie, lekársku správu, prepúšťaciu správu, svoju výzvu z 29.4.2020 s podaním háorkom a odpoveď žalovaného z 18.5.2020, rodné listy, rozsudky Okresného súdu Nitra, sobášny list, úmrtný list, výpis z OR žalovaného 3/, úmrtný list, uznesenie vyšetrovateľa, obžalobu prokurátora a výpis vyhladania poistenia.

2. Žalobcovia následne doplnili žalobný petít žaloby tak, že požadujú zaplatiť z každej žalovanej sumy úroky z omeškania 5 % ročne od 24.7.2020 do zaplatenia, pretože žalobu podali v tejto časti neúplnú.

3. Žalovaný namietal, že nie je v konaní pasívne vecne legitimovaný, pretože nárok na náhrade nemajetkovej ujmy nevyplýva z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20.4.2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.10.2012 sp. zn. 4Cdo/139/2011, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.3.2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012. Namietal, že žalobcovia 8/ až 13/ nie sú aktívne vecne legitimovaní, pretože nárok majú iba najbližší príbuzní a to manžel a deti a ak ich niet rodičia. Namietal, že nie sú splnené predpoklady pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože predpokladom priznania náhrady nemajetkovej ujmy je existencia závažnej ujmy, kde poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29.6.2011 sp. zn. 4Cdo/232/2010, pretože pre priznanie nároku sú relevantné okolnosti ako odkázanosť na výživu a starostlivosť a to, že sa v dôsledku úmrtia príbuzného ocitli v stave materiálnej núdze a preto sú uplatnené nároky v celkovej výške 190 000 eur neprímerané, pretože súdy štandardne priznávajú náhrady vo výške od 5000 eur do 25000 eur. Súd by mal zohľadniť aj to, že W. Rafael nebol pripútaný a preto spoluzavinil následok spočívajúcu v jeho smrti, pretože tí, ktorí boli pripútaní sa nič nestalo a že vodič sa dopustil nebanlivostného trestného činu. Namietal aj proti priznaniu úrokov z omeškania pretože je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy sú úroky z omeškania vylúčené, pretože povinnosť nahradiť ju vzniká až na základe súdneho rozhodnutia. (R45/2000, 6Cdo/185/2011 a ďalšie) a okrem toho si splnil povinnosť podľa § 11 ods. 6 ZoPZP (rovnaké stanovisko zaujal aj Najvyšší súd SR v rozsudku z 22.11.2018 sp. zn. 3Cdo/145/2017 a z 26.2.2019 sp. zn. 1Cdo/212/2017). Z uvedených dôvodov navrhol žalobu zamietnuť. Pripojil označené rozhodnutia,

výzvu žalobcov z 29.4.2020, 11.5.2020 a 12.5.2020, svoju odpoveď z 18.5.2020 a reláciu dopravnej nehody.

4. Žalobcovia v replike uviedli, že argumentácia poisťovní o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie bola prelomená množstvom súdnych rozhodnutí a preto trvali na tom, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný a rovnako sú aktívne vecne legitimovaní aj žalobcovia 8/ až 13/, pretože boli so zomretým starým otcom v úzkom kontakte. Namietal, že každý so žalobcov si uplatňuje svoj nárok a poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/810/2014, ktorý priznal náhradu 70 000 eur, 100 000 eur a 100 000 eur, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/470/2011, ktorý priznal náhradu 49 790 eur, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/578/2014, ktorý priznal náhradu 45 000 eur, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014, ktorý priznal náhradu 33 500 eur a 33 500 eur. Namietal, že relácia dopravnej nehode nemohla byť vyplnená správne, pretože je v nej uvedené, že zomrelý utrpel ľahké zranenia a vyplýva z nej, že ďalší prepravovaný V. B., ktorý nebol pripútaný utrpel len ľahké zranenia. K týmto okolnostiam navrhol vypočítať žalobkyňu 1/. K nároku na úroky z omeškania uviedol, že uznesenie Ústavného súdu ČR je použiteľné aj v našich podmienkach.

5. Žalovaný v duplike trval na tom, že žalobcovia 8/ až 13/ nie sú aktívne vecne legitimovaní a uviedol, že rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/267/2016 je ojedinelé a vychádza z odlišného skutkového základu s tým, že títo žalobcovia nepreukázali výnimočné okolnosti, ktoré by mohli zakladať ich nárok. Žalobca 8/ bol v čase smrti svojho starého otca už plnoletý a nie je zrejmé, či spolu žili v jednej domácnosti a či bol od neho finančne závislý, čo nepreukázali ani žalobcovia 9/ až 11/, ktorí okrem tohto mali žiť aj v spoločnej domácnosti so svojou matkou a žalobcovia 12/ a 13/, ktorí ani v spoločnej domácnosti so zomrelým nebývali a tak s najväčšou pravdepodobnosťou neboli odkázaní na jeho starostlivosť a opateru. Navrhli vypočítať aj žalobcov 2/ až 5/ a 8/ až 13/. K výške náhrady uviedol, že z rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26.10.2017 sp. zn. 9Co/341/2015 vyplýva, že súd priznal manželovi, ktorý trpel depresiami 15 000 eur a synovi 7500 eur, pričom zohľadnil to, že nežil s usmrtenou obeťou v domácnosti a nebol odkázaný na jej výživu, z rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28.10.2013 sp. zn. 8Co/264/2013 vyplýva, že súd priznal manželke po živiteľovi rodiny 20 000 eur, maloletému dieťaťu 23 000 eur a rodičom po 10 000 eur, z rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26.11.2012 sp. zn. 5Co/315/2012, že súd synovi a dcére po matke samo živiteľke priznal náhradu po 10 000 eur, z rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30.6.2011 sp. zn. 8Co/119/2011, že rodičom súd priznal náhradu po 10 000 eur, z rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31.5.2012 sp. zn. 10Co/236/2011, že súd priznal náhradu každému z rodičov po maloletom dieťaťu 5000 eur a súrodencovi 10 000 eur. Z uvedeného vyplýva, že uplatnený nárok je neprimeraný, deti usmrteného boli v čase nehody samostatné, neboli na neho odkázané výživou a ani osobnou starostlivosťou a vnúčatám poskytovali osobnú starostlivosť ich rodičia. Trval na tom, že zomretý následok spoluzavinil a pretože reláciu spísal poverený príslušník PZ nemôže ju spochybníť výsluch žalobkyne 1/. Pripojil označené rozhodnutia súdov.

6. Žalobcovia k tomu uviedli, že usmrtený sa nemohol sám pripútať, pretože bol pripravený na dialýzu, na čo bol upozornený vodič, žalobcovia 9/ až 13/ požadujú náhradu vo výške aká bola priznaná rozsudkom Krajského súdu v Nitre a žalobca 8/ vyššiu, pretože vzájomný vzťah k zomrelému bol otcovský. Uviedli, že žalobkyňa 4/ nemôže byť vypočítaná kvôli potrebe zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti, z ktorých jedno má zdravotné problémy, nesúhlasia s výsluchom žalobcov 9/ až 13/, pretože sú maloletí a navrhli vypočítať svedkyňu V. W..

7. Súd nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal právnych zástupcov žalobcov a žalovaného. Právny zástupca žalobcov uviedol, že žalobca 10/ nevie, že jeho starý otec zomrel, žalobkyňa 9/ keď uvidela starého otca v nemocnici odpadla a preto z objektívnych dôvodov nemôžu byť v konaní vypočutí, žalobcovia 2/ a 3/ sú v práci a žalobca 5/ vo výkone trestu väzby, pričom dôkazné bremeno v ich časti nároku môže byť unesené aj výpoveďami ostatných žalobcov. Uznal, že v prípade vnúčať musí mať vzťah s usmrteným istú kvalitu a preto sú žalobcami iba tie vnúčatá s ktorými mal usmrtený intenzívny vzťah. Žalobca 8/ mal k usmrtenému otcovský vzťah a so svojim otcom sa nestýkal. Právny zástupca žalovaného namietal, že nárok nie je možné preukázať výsluchmi iných osôb ako ich vlastnými, nerozporoval to, že smrťou blízkeho príbuzného je zasiahnuté do osobnostných práv pozostalých, ale pre prípad dôvodnosti žaloby navrhol, aby súd skúmal jednotlivé kritériá pri určovaní výšky nároku. Uviedol, že nevedia preukázať, či v prípade ak by bol usmrtený pripútaný k následku by neprišlo.

8. Právny zástupca žalovaného po vyjadrení predbežného právneho názoru súdu uviedol, že by bol ochotný akceptovať náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 22 000 eur pre žalobcov 1/ až 8/ ale naďalej namietal proti nároku na úroky z omeškania s poukazom na slovenskú ustálenú rozhodovaciu prax, s čím právny zástupca žalobcov nesúhlasil a trval na podanej žalobe v celom rozsahu.

9. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu a vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov 1/, 6/, 7/, 8/ a svedkov K. N., E. X. N. a V. W. a dokazovanie oboznámením sa s lustráciami na žalobkyňu 1/ a W. L. a s ďalšími listinných dôkazov dokazovanie nevykonal, pretože všetky boli stranám doručené a neboli a to ani ich obsah spochybnené, z ktorého považoval za preukázané nasledovné skutočnosti:

10. V konaní nebolo sporné a aj bolo sobášnym listom, výsluchom žalobcov 1/, 6/ až 8/, svedkov a úmrtným listom preukázané, že žalobkyňa 1/ a W. L. boli manželia, od XX.X.XXXXX a ich manželstvo bolo harmonické, vzájomný vzťah intenzívny a zaniklo smrťou W. L. dňa X.X.XXXX. V konaní nebolo sporné a aj bolo ich výsluchom a rodnými listami preukázané, že mali spolu 6 detí, ktorí sú žalobcami 2/ až 7/. Všetky ich deti sú plnoleté a schopné sa samostatne živiť. V spoločnej domácnosti s nimi žijú žalobcovia 2/, 3/, ktorí nemajú ešte založené vlastné rodiny, žalobkyňa 4/ spolu so svojimi deťmi, ktorí sú žalobcami 8/ až 11/ a žalobca 5/, ktorý je momentálne vo výkone väzby. Žalobkyňa 6/ a žalobca 7/ sú osamostatnení a žijú mimo bydliska svojich rodičov so svojimi partnermi a deťmi, ale rodičovský dom spolu aj s deťmi žalobcu 7/, ktoré sú žalobcami 12/ a 13/ pravidelne navštevujú. V konaní nebolo sporné a aj bolo výsluchmi žalobcov 1/, 6/ až 8/ a svedkov preukázané, že aj medzi deťmi W. L. a ich otcom bol intenzívny citový vzťah, ktorý bol najintenzívnejší so žalobkyňou 6/. Rovnakej intenzity bol aj jeho vzťah so žalobcom 8/, ktorý je synom žalobkyne 4/ a teda jeho vnukom, ktorý bol zverený rozsudkom Okresného súdu Nitra z 4.6.2002 č.k. 11Nc/380/02-7 do starostlivosti jeho manželky žalobkyne 1/. Výsluchom žalobkyne 1/ a aj lustráciou v sociálnej poisťovni bolo preukázané, že bola na svojho manžela finančne odkázaná, pretože on mal invalidný dôchodok a ona poberala príspevok za jeho opatrovanie. Správou o povesti z 13.2.2020 bolo preukázané, že rodina v obci požíva dobrú povesť.

11. V konaní nebolo sporné a aj bolo znaleckým posudkom č. 15/2019 znalca Ing. Kamila Lacko - Bartoša a rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3.2.2020 č.k. 6T/90/2019, preukázané, že vodič G. N. viedol osobné motorové vozidlo Opel Zafira s e.č. ZM XXX CJ dňa 13.3.2019 v rozpore s ustanovením § 16 ods. 2 a § 15 ods. 5 písm. b) a c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke - začal predbiehať kolónu vozidiel pred ním, hoci sa nemohol bezpečne zaradiť pred vozidlá, ktoré chcel obísť, ohrozil oproti jazdiace sanitné vozidlo G. K. EČ: TO XXX DC, pričom prišlo medzi nimi k zrážke, následkom čoho vodič sanitného vozidla a V. B., ktorý sa v ňom nachádzal utrpeli ľahšie zranenia a W. L. utrpel ťažké zranenia, na následky ktorých 9.4.2019 zomrel a teda spôsobil inému z nedbanlivosti smrť a to závažnejším spôsobom konania čím spáchal prečin usmrtenie, za čo mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, ktorého výkon podmienene odložil. Reláciou dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody a výsluchom žalobkyne 1/ bolo preukázané, že W. L. nebol pripútaný. Prepúšťacou správou bolo preukázané, že W. Rafael mal 57 rokov, mal diabetickú nefrosklerózu a od roku 2015 bol v chronickom dialyzačnom programe.

12. Výzvou a podacím hárkom z 29.4.2020 bolo preukázané, že žalobcovia 1/ až 7/ vyzvali žalovaného na nahradenie nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, ktorú mu bola doručená 12.5.2020. Odpoveďou z 18.5.2020 bolo preukázané, že žalovaný namietal svoju pasívnu legitimáciu s tým, že ak by súd mal za to, že je daná, určí výšku náhrady s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo.

13. Súd takto zistený skutkový stav posúdil podľa nasledujúcich právnych predpisov.

14. Podľa čl. 1 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavy“), Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

15. Podľa hlavy I čl. 8 od. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z 4.11.1950, ktorý Československá federatívna republika ratifikovala 19.3.1992 a pre Slovenskú republiku sa stal záväzný 1.1.1993 právo na rešpektovanie rodinného, súkromného života, obydlia a korešpondencie.

16. Podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

17. Podľa čl. 41 ods. 1 Ústavy, manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

18. Podľa čl. 1 a 3 základných zásad zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine. (ďalej len „zákon o rodine“), manželstvo je zväzkom muža a ženy. Spoločnosť tento jedinečný zväzok všestranne chráni a napomáha jeho dobro. Manžel a manželka sú si rovní v právach a povinnostiach. Hlavným účelom manželstva je založenie rodiny a riadna výchova detí. (čl. 1) Rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti. Spoločnosť všetky formy rodiny všestranne chráni. (čl. 2) Rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Spoločnosť uznáva, že pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je najvhodnejšie stabilné prostredie rodiny tvorenej otcom a matkou dieťaťa. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností. (čl. 3)

19. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

20. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. (ods. 1) Pokiaľ by sa nezдалo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (ods. 2) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. (ods. 3)

21. Podľa § 112 ods. 1 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

22. Podľa § 16 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vodič autobusu a vodič motorového vozidla s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou neprevyšujúcou 3 500 kg smie jazdiť rýchlosťou najviac 90 km.h-1. Na diaľnici a na rýchlostnej ceste vodič autobusu smie jazdiť rýchlosťou najviac 100 km.h-1 a vodič motorového vozidla s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou neprevyšujúcou 3 500 kg rýchlosťou najviac 130 km.h-1.

23. Podľa § 15 ods. 5 písm. b) uvedeného zákona, vodič nesmie predchádzať, ak by sa nemohol bezpečne zaradiť pred vozidlo alebo pred vozidlá, ktoré chce predísť,

24. Podľa § 15 ods. 5 písm. c) uvedeného zákona, ak by ohrozil alebo obmedzil vodiča jazdiaceho v protismere, alebo ohrozil iného účastníka cestnej premávky,

25. Podľa § 193 veta tretia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, (ďalej len „CSP“) je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

26. V konaní nebolo sporné a aj bolo právoplatným rozsudkom súdu preukázané, že vodič Ľudovít Kukučka, ktorý 13.3.2019 viedol svoje osobné motorové vozidlo v rozpore s viacerými ustanoveniami zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, čím spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul manžel žalobkyne 1/, otec žalobcov 2/ až 7/ a starý otec žalobcov 8/ až 13/ XL a spáchal tak prečin usmrtenia, ktorým rozhodnutím je súd viazaný čo do konštatovania, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal podľa § 193 veta tretia CSP. V konaní nebolo sporné a aj bolo výsluchmi žalobcov preukázané, že vodič XL svojim protiprávnym konaním narušil celistvosť a integritu celej rodiny žalobcov a spôsobil im ujmu, ktorej následky sú trvalé a neodstrániteľné, pretože ochudobnenie žalobcov, ktorí stratili člena svojej

rodiny je v citovej oblasti nenapraviteľné a permanentné. Vodič XL tak neoprávnene zasiahol do ich práva na ochranu súkromia žalobcov a práva na ich rodinný život podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré je žalobcom garantované Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

27. Fyzické osoby, ktorým bolo neoprávnene zasiahnuté do ich osobnostných práv majú právo domáhať sa ochrany prostriedkami podľa § 13 Občianskeho zákonníka. V konaní nebolo sporné, že toto právo patrí žalobcom 1/ až 7/ t.j. manželke a deťom W. Rafaela, ale bolo sporné, či patrí aj žalobcom 8/ až 13/, ktorí sú jeho vnukmi, pretože žalobcovia tvrdili, že právo im patrí z dôvodu intenzity vzájomných vzťahov so zomretým starým otcom, čo žalovaný namietal s odôvodnením, že toto právo patrí iba jeho najbližším príbuzným. Pretože XL bol ženatý a mal 6 detí, sú najbližšími príbuznými jeho manželka a deti, ktoré sú tak z hľadiska realizácie práva na ochranu osobnosti nesporne osobami oprávnenými si tieto práva realizovať (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009, na ktoré poukázal aj žalovaný) a z uvedeného dôvodu nemôžu byť najbližšími príbuznými aj deti ich detí. V prípade žalobcov 9/ až 11/, ktorí sú deťmi žalobkyne 4/, hoci žili so starým otcom v spoločnej domácnosti a starý otec tak prirodzene čiastočne participoval na ich výchove, resp. výžive, v spoločnej domácnosti žila aj ich matka, ktorá má voči svojim deťom rodičovské práva a povinnosti spolu s ich otcom, hoci spolu nežijú, ktorí sú im z tohto titulu najbližšími osobami. V prípade žalobcov 12/ a 13/, ktorí sú deťmi žalobcu 7/ sú rovnako ich najbližšími osobami ich rodičia matka a otec, pričom navyše ani so starým otcom nežili v spoločnej domácnosti. Žalobcom 9/ až 13/ preto nesvedčí aktívna legitímácia v tomto konaní a preto súd žalobu v tejto časti zamietol. Poukazovanie žalobcov na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 11.5.2017 sp. zn. 9C/267/2016 nie je dôvodné, pretože sa týka inej situácie a to takej v ktorej vnuk v útlom veku stratil matku a preto jeho najbližším príbuzným bol práve starý rodič. Iná situácia je v prípade žalobcu 8/, ktorý je síce vnukom W. Rafaela, ale pretože bol rozhodnutím súdu zverený do starostlivosti jeho manželky, vyrastal od útleho veku v ich spoločnej domácnosti a mal status ich syna, súd ho považoval za najbližšieho príbuzného a to aj s poukazom na horeuvedené rozhodnutie Krajského súdu v Nitre a preto námietka žalovaného o nedostatku jeho aktívnej vecnej legitímácie nebola dôvodná.

28. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

29. V konaní nebolo sporné, že osobné motorové vozidlo, ktorým vodič XL spôsobil dopravnú nehodu malo uzavreté povinné zmluvné poistenia u žalovaného, ale bolo sporné, či je daná zodpovednosť žalovaného za nároky žalobcov na náhradu ich nemajetkovej ujmy, ktoré sa priznávajú podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, z titulu ochrany osobnosti daná, pretože to žalobcovia tvrdili, ale žalovaný namietal. Táto otázka bola v posledných rokoch predmetom viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu, Ústavného súdu SR a aj Súdneho dvora EÚ a aj rozhodnutí. Súdny dvor EÚ už v rozsudku z 24.10.2013 Haasová C-22/12 vo veci prejudiciálnej otázky rozhodol, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode <<https://www.prosman-pavlovic.sk/legislativa/obcianske-pravo/skoda-na-celnom-skle-vozidla/>>. Rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR sa najsprávnejšie prikláňa k názoru, že tieto nároky pozostalých nie sú zahrnuté do zákonného poistného krytia a to aj v rozhodnutí z 31.3.2016 sp. zn. 3 Cdo 301/2012 <<http://merit.slv.cz/3Cdo301/2012>>. Ústavný súd SR sa otázkami, ktoré sú podstatné aj pre posúdenie predmetnej veci zaoberal v rozhodnutiach z 29.4.2015 sp. zn. I. ÚS 206/2015 <<http://merit.slv.cz/I.US206/2015>>, z 16.12.2015 sp. zn. III. ÚS 646/2015 <<http://merit.slv.cz/III.US646/2015>>, z 16.12.2015 sp. zn. III. ÚS 645/2015 <<http://merit.slv.cz/III.US645/2015>>, z 17.8.2016 sp. zn. I. ÚS 474/2016 <<http://merit.slv.cz/I.US474/2016>> a z 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 <<http://merit.slv.cz/III.US666/2016>>, v ktorých dospel k záveru, že extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitý v Zákone o povinnom zmluvnom poistení nie je aplikáciou práva contra legem, ale ide o zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií, ktoré umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti a takýto záver nie je prejavom svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti, pričom takýto široký výkladom pojmu § 4 PZP je ústavne aj konformný, ako aj eurokonformný. Následne aj Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cdo 1361/2015 <<http://merit.slv.cz/8Cdo1361/2015>> dospel k opačnému názoru ako dovolacie senáty v skorších veciach a preto uznesením z 26.6.2017 sp. zn. 8 Cdo

1361/2015 <<http://merit.slv.cz/8Cdo1361/2015>> postúpil vec podľa § 46 ods. 1 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>CSP> na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu, ktorý po vyžiadaní vyjadrení strán sporu a stanovísk Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky a generálneho prokurátora Slovenskej republiky súladných s jeho názorom oznámil stranám sporu, že rozsudok vyhlási 21.9.2017. Žalovaná však zobrala dovolanie späť a preto veľký senát konanie zastavil a vec neprejednal. K týmto právnym názorom sa hlási aj recentná judikatúra Najvyššieho súdu SR, z ktorých súd poukazuje napr. na rozsudok z 31.7.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=njzwwxzsgaytqx3sl43dcx32mi>> v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqgayv6mzyge>> o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“ a rovnako aj rozhodovacia prax odvolacích súdov napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 15.3.2017 sp. zn. 5Co 133/2016, Krajského súdu v Nitre z 30.11.2017 sp. zn. 9Co/8/2017 a Krajského súdu v Košiciach z 15.3.2018 sp. zn. 3Co/10/2017 atď. Pretože nárok pozostalých po obetiach dopravných nehôd z titulu ich nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená smrťou ich blízkych osôb, je zahrnutý do zákonného poistného krytia o náhrade škody, je žalovaný pasívne legitimovaný v tomto konaní a preto jeho námietka nedostatku pasívnej vecnej legitimácie nie je dôvodná.

30. V konaní bolo sporné, či majú žalobcovia právo na nahradenie nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože to žalobcovia tvrdili, ale žalovaný namietal s odôvodnením o absencii závažnej intenzity zásahu. K vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú: 1/ existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, 2/ musí ísť o zásah neoprávnený a 3/ musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi. Za závažnú ujmu, tak ako vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 29.6.2011 sp. zn. 4Cdo/232/2010, na ktoré poukázal žalovaný, treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom rozhodujúce nie sú jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Tu však paralela s rozhodnutím označeným žalovaným končí, pretože predmetom prejednávanej veci bola ochrana práva na česť a dôstojnosť fyzickej osoby, do ktorej bolo neoprávnené zasiahnuté rozšírovaním nepravdivých informácií o tejto osobe, pretože predmetom toho konania je ochrana práva na rodinný a súkromný život, do ktorého bolo zasiahnuté smrťou blízkeho príbuzného. Aj keď súd nespochybňuje právo na ochranu cti a dôstojnosti fyzickej osoby, ale v dôsledku tragickej smrti blízkej osoby dochádza k nesmierne závažnej citovej ujme spočívajúcej v strate milovanej osoby, čím je pozostalý v budúcnosti ochudobnený o rodinný život, ktorého následky sú trvalé a neodstrániteľné. Pretože v konaní bola preukázaná existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, tento zásah bol nesporne neoprávnený a je daná aj príčinná súvislosť medzi tým, je daná aj občianskoprávna zodpovednosť žalovaného a pretože odstránenie následkov alebo morálne zadost'učinenie nie je v danom prípade možné, je odôvodnené priznanie náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých v peniazoch a preto táto námietka žalovaného nie je dôvodná.

31. Aj keď je výška zadost'učinenia v peniazoch predmetnom voľnej úvahy súdu, táto sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská a kritériá, ktoré sú uvedené napr. aj v náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS/2844/14. Podľa uvedeného rozhodnutia „okolnosti, jež je třeba zkoumat na straně poškozeného, mohou být podle rozvíjející se doktríny zejména a) intenzita vztahu žalobce se zemřelým, b) věk zemřelého a pozůstalých, c) otázka hmotné závislosti pozůstalého na usmrcené osobě, d) případné poskytnutí jiné satisfakce. Pro výši náhrady je kvalita vzájemného vztahu klíčová. Psychická bolest ze ztráty velmi blízkého člověka (nově dle § 2959 Občianského zákoníku duševní útrapy) je často vnímána jako nesnesitelná, fyzická, omezující ostatní aktivity pozůstalého, mnohdy přerůstající až do duševního onemocnění. Při zohlednění věku zemřelého se odlišuje, nakoľik je prožívána ztráta novorozence jeho rodiči, ztráta rodiče jeho dětmi nebo ztráta osoby důchodového věku jeho vnoučaty. Důležitou roli hraje i pocit zodpovědnosti

rodiče za své děti. Ztráta osoby, na níž je pozůstalý existenčně závislý, se negativně projeví i ve sféře osobnostního prožívání. Jiná forma satisfakce než peněžítá (např. omluva odpovědné osoby) sice nemůže být sama o sobě dostačující, její poskytnutí a následné posouzení jejího významu však může promluvit do snížení peněžitého zadostiučinění. Okolnosti na straně osoby odpovědné (původce zásahu), jsou a) postoj žalovaného (lítost, náhrada škody, omluva aj.), b) dopad události do duševní sféry původce fyzické osoby, c) jeho majetkové poměry a d) míra zavinění, ev. míra spoluzavinění usmrčené osoby. Je zcela zřetelné, že postoj této osoby může podstatným způsobem ovlivnit vnímání újmy pozůstalými; vstřícné chování, omluva či projevená lítost škůdce může zmírnit dopady nemajetkové újmy, naopak jeho lhostejnost, arogance či vyjádřená bezcitnost ji může ještě prohloubit. Je nutné přihlížet též k jeho majetkovým poměrům tak, aby byla dána možnost reálného uspokojení přiznaných nároků. Při určování výše náhrady nemajetkové újmy v penězích jedůležitým aspektem to, aby její výše odrážela obecně sdílené představy o spravedlnosti. Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadostiučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Občiansky zákonník <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzgy2f6nbq>> nevymedzuje prípadnú hranicu (minimálnu alebo maximálnu) pre určenie výšky zadostiučinenia v peniazoch a v ustanovení § 13 OZ <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzgy2f6nbqfzygc4t6m5zgczrncezq>> hovorí iba o tom, že musí byť primerané.

32. Súd pri rozhodovaní o výške peňažnej satisfakcie zohľadnil na strane poškodených, že XL zomrel vo veku 56 rokov t.j. v pokročilom veku a s vážnymi zdravotnými ťažkosťami. V prípade žalobkyne 1/, jeho manželky, zohľadnil, že v čase jeho smrti mala 53 rokov, s manželom žili viac ako 40 rokov v harmonickom a usporiadanom manželstve, ich vzťah bol veľmi intenzívny, o svojho manžela sa starala a opatrovala ho a tým, že poberala za toto opatrovanie aj opatrovateľský príspevok bola na ňom fakticky aj finančne závislá. Z uvedených dôvodov bol zásah do jej osobnostných práv najintenzívnejší a preto jej súd aj priznal najvyššiu náhradu jej nemajetkovej ujmy, ktorú však za primeranú považoval vo výške 12000 eur. Čo sa týka žalobcov 2/ až 7/, ktorí sú deťmi zomretého W. Rafaela a aj žalobcu 8/, ktorý je síce jeho vnukom, ale požíval status syna, aj keď súd nespochybňuje, že všetci mali so zomretým vytvorený pekný a pevný vzťah, ale v čase jeho smrti už boli plnoletí, žalobcovia 4/, 6/ a 7/ mali založené vlastné rodiny, žalobcovia 6/ a 7/ bývali v inej obci, žalobcovia 2/ a 3/ v zahraničí a žalobca 5/ je vo výkone väzby a ani jeden z nich nebol ani vo vzťahu finančnej závislosti k zomretému, hoci im mohol finančne pomáhať. Zásah do ich osobnostných práv bol preto menšej intenzity ako v prípade ich žalobkyne 1/, ale ani ten nebol u všetkých žalobcov 2/ až 8/ rovnakej intenzity. Pretože žalobkyňa 6/ smrť otca prežívala najviac úkorne, prišla aj o svoje nenarodené dieťa a bola na otca veľmi citovo naviazaná, čo bolo preukázané aj jej výsluchom, súd v jej prípade považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7000 eur. Pretože žalobca 7/ chodil za otcom do nemocnice, daroval mu spolu s manželkou krv a bol na neho citovo naviazaný, čo bolo preukázané aj jeho výsluchom, súd za primeranú náhradu považoval náhradu vo výške 6000 eur. Pretože žalobca 8/ žil so starým otcom v spoločnej domácnosti, bol zverený do starostlivosti jeho manželky a bol na neho citovo naviazaný, čo bolo preukázané aj jeho výsluchom, považoval súd za primeranú náhradu vo výške 5000 eur. Pretože žalobkyňa 4/ žila s otcom v spoločnej domácnosti a z uvedených dôvodov musel byť ich vzťahy intenzívne, ale iné skutočnosti neboli preukázané, pretože nebola v konaní vypočutá, považoval súd za primeranú náhradu vo výške 4000 eur. Súd ospravedlnenia žalobkyne 4/ z dôvodu nevyhnutnej starostlivosti o deti nepovažoval za dôvodné, pretože jej dcéra I. je už plnoletá, syn F. má 15 rokov a syn F. má už takmer 14 rokov a nebol preukázaný jeho negatívny zdravotný stav, ktorý by bránil žalobkyňi 4/ zúčastniť sa súdneho pojednávania. Žalobcovia 2/ a 3/ sú v zahraničí, rovnako sa bez relevantného ospravedlnenia nedostavili sa ani na jedno súdne pojednávanie a neboli vypočutí k intenzite ich vzájomných vzťahov s otcom, ktorá tak nebola preukázaná a preto súd u každého z nich považoval za priemernú náhradu vo výške 1000 eura. Žalobca 5/ vo výkone väzby, nežiadal byť v konaní vypočutý a tak rovnako nebola preukázaná intenzita ich vzájomných vzťahov s otcom a preto súd aj u neho považoval za priemernú náhradu vo výške 1000 eura. Súd pri určovaní náhrady zohľadnil, že pôvodca zásahu sa žalobcom neospravedlnil, nijakým spôsobom nenahradil ich ujmu a nevyjadril lítosť, keďže žalovaná je poisťovňa, priznané sumy nemôžu byť pre ňu likvidačné a v konaní nebolo preukázané, že by sa zomretý XL spolupodieľal na vzniku ujmy a táto by bola v príčinnej súvislosti s jeho konaním, resp. nekonaním a to nepoužitím bezpečnostného pásu, pretože nebolo preukázané, či v prípade ak by bol pripútaný k následku by neprišlo.

33. Rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy musí byť aj v súlade s princípom proporcionality a preto súd pri rozhodovaní o výške náhrady zohľadnil aj aktuálne rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach. Hoci žalobcovia označili rozhodnutia súdov, ktoré priznali náhradu vo vyššej výške, nie vo všetkých veciach išlo o obdobné veci. Napr. z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 20.5.2015 sp. zn. 4Co/658/2014 vyplýva, že bola priznaná náhrada rodičom a bratovi za usmrtenia ich syna a brata, pričom aj v tomto prípade súdy priznali nižšie sumy ako žalobcovia požadovali a to 10 000 eur každému z rodičov a bratovi 5000 eur. Súd porovnával náhrady priznané za smrť blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode manželom a deťom a tak napr. z rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29.6.2015 sp. zn. 10Co/566/2015 vyplýva, že primeranou bola manželke priznaná náhrada 8000 eur a každému z detí náhrada vo výške 8000 eur, z rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26.1.2017 sp. zn. 7Co/121/2016 z 26. januára 2017 vyplýva, že dieťaťu bola priznaná náhrada 6000 eur, z rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28.11.2016 sp.zn. 23Co/337/2016, 23Co/338/2016 vyplýva, že manželke bola priznaná náhrada 10000 eur a každému z detí 7500 eur, z rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28.4.2017 sp. zn. 6Co/172/2015 vyplýva, že manželke bola priznaná náhrada 16500 eur, z rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26.10.2017 sp. zn. 9Co/341/2015 vyplýva, že manželke bola priznaná náhrada 15000 eur a dieťaťu 7500 eur.

34. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

35. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

36. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

37. Žalobcovia žalobou požadovali aj zaplatenie úrokov z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy a to odo dňa podania žaloby t.j. od 24.7.2020 do zaplatenia. Hoci ide o nárok vyplývajúci z osobnostných práv žalobcov stále ide o plnenie peňažného dlhu a pretože čas plnenia nebol medzi zmluvnými stranami dohodnutý, nebol určený právnym predpisom a ani rozhodnutím bol žalovaný podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh po tom ako ho o plnenie žalobcovia požiadali. V konaní bolo preukázané výzvami žalobcov a aj odpoveďou žalovaného, že žalobcovia požiadali žalovaného o plnenie pred 24.7.2020 a pretože žalovaný peňažný dlh podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesplnil, dostal sa podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka do omeškania. V konaní nebolo sporné, že podľa doterajšej rozhodovacej praxe súdov sa úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy nepriznávali s odôvodnením, že povinnosť zaplatiť náhradu vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia. Vyplýva to aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zverejneného v Zbierke súdnych rozhodnutí pod R 45/2000, rozhodnutia sp. zn. 6Cdo/185/2011, ale aj ďalších rozhodnutí označených žalovaným. Všetky označené rozhodnutia však boli vydané pred nálezom Ústavného súdu ČR z 19.12.2019 sp. zn. II. ÚS 2149/17, na ktorý poukázali žalobcovia, ktorého právny záver je odlišný od uvedených rozhodnutí. Ústavný súd ČR v uvedenom náleze uviedol, že aby mohla náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým plniť svoju funkciu, musí z nej plynúť tiež nárok na úroky z omeškania. Konštatoval, že náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým bude efektívne chrániť ich základné práva len vtedy, pokiaľ im bude poskytnutá v čo najkratšej dobe po jej vzniku. Čím viac sa bude okamih poskytnutia náhrady vzdälovať od okamihu vzniku nemajetkovej ujmy, tým viac bude poškodený pociťovať túto ujmu ako nespravodlivú. Bude zdieľať presvedčenie, že právo nie je na jeho strane. Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým nebude spôsobilá plniť satisfakčnú funkciu. Odopretím úrokov z omeškania sa nemajetková ujma stáva bezzubou, pretože umožňuje povinnému, aby sa úspešne, bez akejkoľvek sankcie, vyhýbal plneniu svojich povinností. Všeobecné súdy tak zásadne sťažujú vymáhateľnosť práv poškodených, namiesto toho aby tieto ich práva chránili. Súd nespochybňuje, že strany majú legitímne očakávania, že ich spor bude rozhodnutý za obdobnej skutkovej a právnej situácie rovnakým spôsobom, čo je v súlade s princípom právnej istoty vyjadreným v čl. 2 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku. Civilný sporový poriadok však v čl. 2 ods. 3 predpokladá aj možnosť odklonu od takejto ustálenej rozhodovacej praxe. A hoci doposiaľ žiadne rozhodnutie

Najvyššieho súdu SR neprevzalo závery uvedeného nálezu do svojho rozhodnutia a uvedený nález nie je pre slovenské súdy záväzný, je však vzhľadom na to, že vo veci prejednávanej českým ústavným súdom bola náhrada nemajetkovej ujmy priznaná ešte podľa starého Občianskeho zákonníka t.j. ustanovenia § 13 ods. 2 zákona č. 40/1964 Sb., ktorá právna úprava je totožná s našim právnym poriadkom a ide o peňažný dlh hoci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je osobnostným právom aplikovateľný aj v našom právnom poriadku a odôvodňuje odklad od horeuvedenej rozhodovacej praxe súdov. Súd preto nárok žalobcov na zaplatenie úrokov z omeškania z priznaných náhrad od 24.7.2020 do zaplatenia považoval za dôvodný. Obranu žalovaného poukazovaním na príslušné ustanovenia § 11 a § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepovažoval za dôvodnú, pretože sa týkala náhrady škody a nie nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ochrany osobnosti a označené rozhodnutia sa týkali napr. priznania náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia.

38. S poukazom na nesporné a preukázané kritériá, po porovnaní s rozhodnutiami iných súdov v obdobných veciach, súd považoval žalobu žalobcov čo do výšky požadovanej nemajetkovej ujmy za dôvodnú iba v časti nároku spolu s úrokmi z omeškania a tak rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 12000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplatenia, žalobcovi 2/ sumu 1000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplatenia, žalobcovi 3/ sumu 1000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplatenia, žalobkyni 4/ sumu 4000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplatenia, žalobcovi 5/ sumu 1000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplatenia, žalobkyni 6/ sumu 7000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplatenia, žalobcovi 7/ sumu 6000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplatenia, žalobcovi 8/ sumu 5000 eur s úrokom z omeškania 5% ročne od 24.7.2020 do zaplatenia v zákonnej paričnej lehote 3 dni od právoplatnosti tohto rozsudku, pretože niekto nepožadoval dlhšiu lehotu na plnenie a v nedôvodnej zvyšnej časti žalobu zamietol.

39. Pretože týmto rozhodnutím sa konanie končí, súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania podľa § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovia 1/ až 8/ boli celkom úspešní čo do základu nároku a hoci neboli celkom úspešní čo do výšky tohto nároku, táto bola závislá od úvahy súdu a preto majú nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP proti žalovanému v rozsahu 100 %. Pretože ani jedna zo strán netvrdila, že by tu boli dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by súd žalobcom 1/ až 8/ náhradu nemal priznať a ani ich súd nevzhladol, rozhodol, že majú nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobcovia 9/ až 13/ neboli v konaní úspešní, pretože ich žaloba bola zamietnutá a preto by mal mať nárok na náhradu trov konania proti nim žalovaný podľa § 255 ods. 1 CSP. Pretože však žalobcovia 9/ až 13/ sú maloletí, nemajetní, tak ako aj ich rodičia, súd tu videl dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP a to v ich negatívnej sociálnej a zárobkovej situácii a preto úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcom 9/ až 13/ nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.